

Како сачувати децу од незгода

проф. др Маја Галић

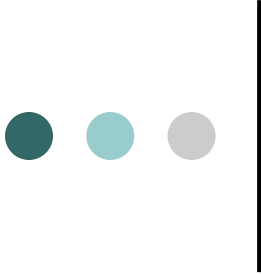
Како сачувати децу од незгода

- Неке опасности које угрожавају сигурност детета су очигледне, док се друге не могу тако лако уочити.
- Мере које треба предузети како би се дете заштитило зависе од узраста детета, окружења, животне средине.

Велики број несрећних случајева може се спречити ако се предузму следећи кораци:

1. Унапредити мере безбедности у кући и у средини у којој деца бораве
2. Понашати се одговорно
3. Учити децу да буду опрезна и воде рачуна о себи
4. Подстицати и подржавати локалне акције за унапређење безбедности деце.

Корак први: учинити све како би средина у којој бораве деца била безбедна

- У вртићу
- У кући или стану

Кућа представља место задовољавања истраживачког духа деце, која при томе нису свесна могућих опасности које их вребају на сваком кораку. Заштита детета је задатак који се мора непрестано обављати, јер дете расте, постаје све окретније и све знатижељније.

Несреће се у кућама најчешће дешавају:

- Тамо где се налазе инсталације за воду (кухиња, купатило, базен)
- Тамо где је присутна топлота или пламен (кухиња или роштиљ)
- Тамо где има штетних материја (испод судопере у кухињи, у ормарићу са лековима, у торби, у гаражи)
- Тамо где постоји опасност од падова (степениште, клизав под)

Ван домашаја детета увек држити следеће ствари:

- Шибице и упаљаче
- Све врсте лекова
- Цигарете и алкохол
- Алате
- Оштре предмете (маказе, ножеве, жилете, игле, турпије)
- Смеће и средства за чишћење која могу бити отровна

Проверити исправност кућних апарата и грејних тела!

- Проверити, консултујући се са електричаром, оџачаром и другим мајсторима, исправност шпорета, димњака и осталих грејних тела.
- Подесити бојлер на 60°C. Бојлер мора имати сигурносни вентил који спречава прегревање (тако ће се спречити могућност да се дете опече преврућом водом).

- Сместа заменити оштећене електричне гајтане, односно напукле утичнице и прекидаче.
- Телевизоре, музичке стубове и друге уређаје окренути задњим делом према зиду, тако да дете не може да их дохвати.

- Редовно проверавати електронске играчке. Ако се приметe варнице, ако се установи да је играчка врела или ако се осећа мирис паљевине када се укључи – одмах је однети на поправку или бацити.

● ● ● | Безбедност у кухињи – кувати на ринглама које се налазе на задњем делу шпорета

● ● ● | Водити рачуна шта се држи у ормарићима у кухињи и поставити заштите

● ● ● | Поставити заштиту на
фрижидер

Спречити избијање пожара у стану

- Одмакнути завесе и друге запаљиве предмете од извора топлоте.
- Склонити ван домашаја детета грејна тела (грејалице, пећи, уљане радијаторе и друге уређаје) или око њих поставите заштиту и сигурносне подметаче.
- Држати исправан апарат за гашење пожара у кући / стану.

Осигурати здраву животну средину !

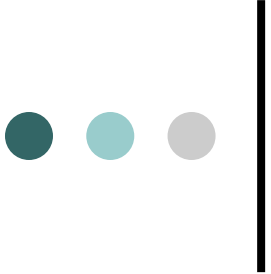
- Зидови у стану не смеју да буду окречени оловном бојом. Ако су зидови окречени оловном бојом, тај премаз треба скинути и поново окречити.

- Ако постоје биљке у стану, проверити да ли је нека од њих потенцијално отровна.
- Ако јесте избацити ту биљку или је држати тамо где дете не може да је дохвати.

-
- За малишане може да буде велики ризик држање украсног биља у кући - на тераси или у дворишту.
  - Мекано, шарено, често миришљаво, украсно биље је прави мамац за малишане. Деца воле да додирују цвеће, да га чупкају, грицкају, понекад и прогутају, а да родитељи и не слуте да управо украсна биљка коју пажљиво гаје садржи отровне супстанце, које често делују разорно на дечји организам. Могу чак озбиљно да угрозе здравље, па и живот детета.

- Од **фикуса** сузе очи. Ако дете дотакне ову биљку, појавиће се иритација на кожи. Дете ће да осећа пецкање и свраб. Међутим, ако прогута део листа фикуса, осетиће пецкање у грлу, уз отежано дисање.

- **Кливија** је изузетно отровна биљка. Прави проблем настаје ако је дете прогута. Јак отров из листа и стабљике надражује слузокожу. Долази до отицања у грлу, отежаног дисања, мучнине и повраћања. Отров је толико јак да у многим случајевима изазива трајна оштећења јетре.

- **Циклама**, разнобојна и љупка, леп је украс у сваком кутку. Међутим, уколико се у рукама детета нађе корен ове биљке, па га оно измрви и прогута, и садржај стигне до желуца - изазваће јаку мучнину, болове у стомаку и повраћање.

- **Рододендрон** красе цветови беле, плаве или црвене боје. Ретко кога оставља равнодушним, а нарочито децу. За разлику од цикламе којој је отрован само корен, код ове украсне биљке сваки је део отрован, посебно листови. У случају тровања, дете ће осетити пецкање у грлу, мучнину и болове у стомаку.

- **Дифенбахија** садржи велике количине калцијум-оксалата. Цела биљка је отровна, нарочито стабљика. Уколико случајно доспе до усне, отиче језик и јављају се сметње у говору.

- **Филадендрон**
такође садржи
калцијум-оксалат.
Цела биљка је
отровна.

Иако спадају у средње отровне биљке, **хризантеме** могу да изазову локални дерматитис.

- **Нарцис** има луковицу која је изузетно отровна, као и остали делови биљке. Веће количине (ако се унесу у организам) могу да изазову озбиљне здравствене проблеме.

- **Олеандер** садржи токсичне гликозиде, који изазивају промене у срчаном ритму и циркулацији крви. Смртоносно је гутање чак и једног листа!

- **Рицинус** садржи отровни алкалоид рицин. Отровни су листови, а нарочито семе. Симптоми тровања су: повраћање, јаки стомачни болови, снажан осећај жеђи и халуцинације. Уношење једне до три семенке у организам може имати фаталан исход.

- Уколико сте пушач и не можете да оставите цигарете, пушите искључиво напољу. Опушке, паклице цигарета и друге дуванске производе држите тамо где их деца не могу ни видети ни дохватити.

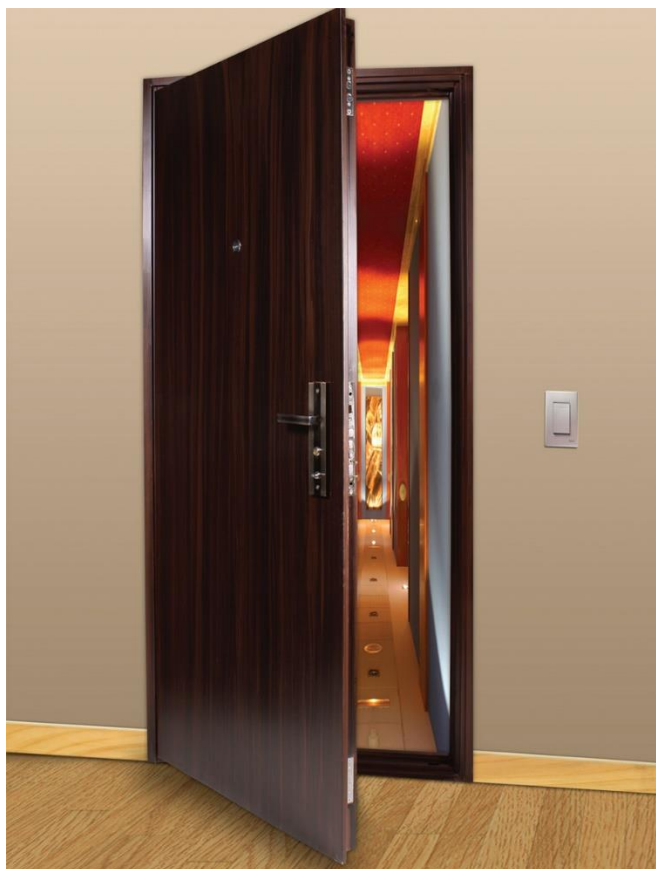
Поступак са потенцијално отровним материјама

- Лекове, медицински материјал (шприцеви, игле) и опасне хемикалије морају се чувати у оригиналном паковању и на сигурном месту.
- Не држати никаква средства за чишћење испод судопере, јер ће их дете ту најлакше дохватити.
- Не стављати по поду куће прах против буба или отров за пацове.

Осигурати физичку заштиту детета

- Не сме постојати могућност да се дете негде само изнутра закључа.
- На стаклена врата залепити налепнице отприлике у висини очију детета како би оно видело да су врата затворена и како не би случајно протрчало кроз њих.

- Поставити сигурносне браве на врата свих соба у којима се налази било шта што може да повреди децу.
- Склонити ломљиве ствари са полица да их деца не би могла дохватити.

- Закључати фиоке на ормарима и столовима.
- Обезбедити сигурност комода и полица.

- Ставити заштитнике у све електричне утичнице или друге електричне изводе како деца не би могла у њих да гурају прсте или неке предмете.
- Водити рачуна о томе да лампе које деца могу да оборе не буду доступне.

- Обезбедити прозоре тако да их деца не могу отворити.
- Ако је неопходно, на прозоре ставити и решетке.
- Одмакнути дечји кревет од прозора, као и све друге делове намештаја на које би се дете могло попети.

© Lotta Persson

- Водити рачуна да траке, конопци, гајтани за ролетне, завесе и сл. буду ван домашаја детета.

- Држати канте за смеће на местима на којима деца не могу да их дохвате и редовно их празнити.
- Пластичне кесе и амбалажу такође држати на местима недоступним за децу.

- Ступениште, ходник и купатило треба да буду суви. Подне простирке не смеју бити клизаве, нити смеју да клизе по подлози.
- Склонити са ступеништа и из холова све ствари преко којих би дете могло да се саплете или падне, односно на које би могло да се оклизне (ролери, кликери, лопте).

- Не куповати намештај са оштрим ивицама. Ако већ постоји такав намештај, поставити га тако да се смањи опасност од повреда, а ивице заштити пластичним штитницима.

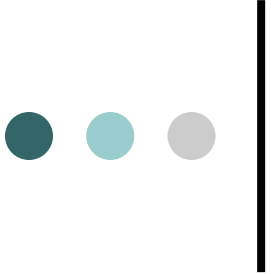

Изван вртића, стана или куће

У дворишту:

- Ако се постављају справе за игру (клицалице, тобогани и сл.), поставити их на меку подлогу, као што су песак, земља прекривена травом или одговарајући синтетички материјал, како се дете не би могло повредити ако падне.

-
- Опасна места у дворишту и око зграде (бунар, трафо-станица и сл.) обезбедити оградом да им деца не би могла прићи.
  - Капију у дворишту закључавати.
  - Алатке држати на сигурном, деци недоступном месту.

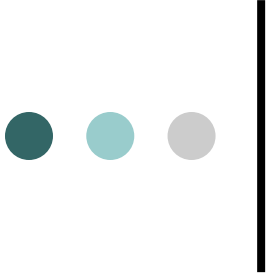
На игралишту:

- На жалост, паркови и игралишта за децу тренутно су у лошем стању. Справе за играње су старе, дотрајале, често потпуно небезбедне – поломљене, натруле, зарђале. Зелене површине прекривене су отпадом и загађене изметом кућних љубимаца.

● ● ● | Помозите да се та игралишта
поправе и опреме !

-
- Редовно контролисати дечје игралиште и установити у каквом су стању справе за играње. Уклонити поломљене, напукле или натруле делове!
  - Појачати контролу дечјих терена за играње.
  - У сваком случају, у парку или на игралишту не остављати децу без надзора.

Корак други: понашати се одговорно

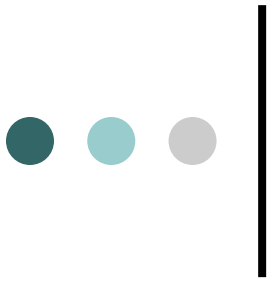
У кући или стану:

- Не укључивати грејалице непосредно поред завеса, тепиха или покривача, намештаја, пешкира, одеће, боца за гас, као и других лако запаљивих ствари.
- Искључивати електричне апарате када нису у употреби, као и пуњаче за телефон.

У кухињи / трпезарији

- Држати посуде са врућим садржајем тамо где их деца не могу изненада зграбити и преврнути на себе! Дршке од посуда за кување окренути тако да их деца не могу дохватити.

- Не постављати велике столњаке које дете може да дохвати. Дете које је тек проходило може, у тренутку када изгуби ослонац, да повуче столњак и сручи све са њега на себе.
- Не пити врелу течност и не држати посуду с врелом течношћу/храном док је дете у наручју или док седи у крилу.

У купатилу

- Никада не остављати дете само у купатилу или близу воде! Пре купања детета руком проверити температуру воде. Не приносити и не укључивати електричне апарате близу каде.

Опасне материје

- Бацити лекове и храну чији је рок употребе истекао.
- Никада не говорити детету да је лек “бомбона”.
- Никада детету не треба давати лек у мраку.
- Након давања лека, добро затворити поклопац и оставити лек на сигурно место.

- Када се купују играчке, бирати само оне које су означене као безбедне и које нису направљене од отровних материјала.
- Често проверавати играчке како би се уверили да нису оштећене тако да могу повредити дете.

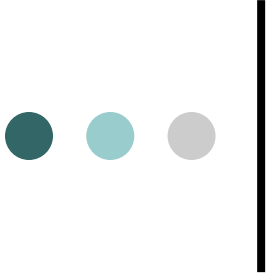

Изван стана или куће

У саобраћају:

- Приликом сваке возње колима сместити дете на седиште које одговара његовом узрасту. Никада не возити дете на месту сувозача.

-
- Никада не остављати дете само у колима. Дете може нехотично да покрене аутомобил и изазове несрећу.
  - Осим тога, лети, у затвореном аутомобилу, температура за десетак минута може да порасте толико да директно угрози живот детета.

Корак трећи: учити децу да се сама старају о својој безбедности

- Основно средство учења код деце је игра. Деца уче и гледањем и слушањем. Међутим, деца не уче само слушајући оно што кажемо, него и гледајући шта радимо. Својим понашањем морамо увек давати добар пример.
- Деца морају да знају како да поступе у опасностима.

У стану или кући

- Научити децу да увек држе закључана врата, да их никада и ни у ком случају не отварају непознатим људима.
- Научити их да непознатим особама никада, ни телефоном нити на било који други начин, не смеју рећи да су сами код куће.
- Показати им шта да раде у случају опасности.

- Инсистирати да деца увек једу седећи и да се не играју, да не трче и да не шетају са храном у устима.
- Научити их да не трпају у уста ситне предмете као што су куглице (перле) и новчићи.

Изван стана или куће

- Научити дете да непознат човек може бити опасан. Научити га да, када је само или у друштву вршњака, не сме да разговара са непознатим људима или да било куда иде с њима.
- Научити га да, ако непозната особа покуша да га присили да пође с њом, завришти што јаче може и да што брже потрчи према неком старијем ко може да му пружи помоћ.

У саобраћају

- Научити дете да улицу прелази само када је упаљено зелено светло на семафору или на пешачком прелазу, али опрезно.
- Научити га да, пре него што пређе улицу, најпре погледа улево, па удесно, па опет улево.

- Научити дете основним саобраћајним знацима.
- Научити дете да коловозом иде само када је то стварно неопходно и то увек левом страном.

● ● ● | Хвала на пажњи !

